

Til: Arbeids- og sosialkomiteén

Dato: 12.01.2024

Skriftlig innspill høring til Meld. St. 6 (2023-2024) Et forbedret pensjonssystem med styrket sosial profil

Finans Norge støtter regjeringens forslag som skal styrke den finansielle og sosiale bærekraften i pensjonssystemet.

De foreslåtte endringene i aldersgrenser må også innføres i de øvrige delene av pensjonssystemet for å sikre et helhetlig pensjonssystem. Dette må skje parallelt med og tre i kraft samtidig med endringene i folketrygden slik at pensjonsleverandørene får tilstrekkelig tid til å gjøre systemtekniske tilpasninger og til å innføre endringene på en god måte for kundene. Finans Norges medlemmer leverer størstedelen av tjenstepensjonsordningene i privat og kommunal sektor. I dag har over to millioner arbeidstakere i privat sektor og om lag en halv million ansatte i offentlig sektor tjenstepensjon hos sin arbeidsgiver.

Et bærekraftig pensjonssystem må stimulere arbeidstakerne til å stå i arbeid. Pilarene i pensjonssystemet må virke godt sammen og ha de samme incentivene. Borgerne må på sin side få god og tilstrekkelig informasjon til å forstå incentivene i systemet og til å gjøre velinformerte valg. Finansnæringen har utviklet flere verktøy som legger til rette for at den enkelte kan ta gode og informerte valg, blant annet Norsk Pensjon som er en felles pensjonsportal hvor forbrukere finner en oppdatert oversikt over sine pensjonsrettigheter.

I Stortingsmeldingen pekes det på ulikheter i pensjonsnivåene i tjenstepensjonssystemet. Det er i dag flere ulike tjenstepensjonsordninger. I privat sektor kan arbeidsgivere velge mellom flere ulike tjenstepensjonsprodukter, hvor innskuddspensjon (egen pensjonskonto) utgjør over 95 prosent av markedet. Felles for tjenstepensjonsordningene er at de gir arbeidstakerne pensjonsopptjening for all lønn opp til 12 G, men det er betydelige variasjoner i sparesatsene. Dette henger sammen med at næringslivet består av bedrifter med ulik lønnsomhet og betalingsevne. Sparesatsene i pensjonsordningene gjenspeiler ofte betalingsevnen til den enkelte bedrift og den enkelte bransje. Vår statistikk viser at over 20 prosent av bedriftene benytter seg av lovens minimumssatser på to prosent.

De maksimale sparesatsene i de private tjenstepensjonsordningene gjør det mulig for arbeidsgivere i privat sektor å tilby tilnærmet samme pensjonssparing som arbeidsgivere i offentlig sektor. Dette er viktig i konkurransen med offentlig sektor om arbeidskraft. De maksimale sparesatsene må derfor ikke reduseres for å gi bedre omfordeling.

Om en arbeidstaker mottar AFP eller ikke vil også ha stor betydning for pensjonsnivået. Pensjonsutvalget viser til at kun halvparten av ansatte i privat sektor jobber i en bedrift som er tilsluttet AFP-ordningen.

Innskuddspensjon utbetales i dag kun til fylte 77 år. Pensjonister som kun har opptjent innskuddspensjon, vil deretter måtte basere seg utelukkende på pensjon fra folketrygden og eventuelt egne oppsparte midler. Samtidig øker forventet levealder i befolkningen. OECD og andre har pekt på den høye andelen arbeidstakere som kun har tjent opp pensjon etter minstesatsene, utfordrer bærekraften i pensjonssystemet.

Skattefavoredert individuell pensjonssparing var en viktig del av pensjonsforliket i 2005, men regjeringen mer enn halverte de maksimale sparebeløpene i denne ordningen i 2022. Slike endringer i rammebetingelsene er uheldig for de som sparer langsiktig og forbereder seg på pensjonisttilværelsen, slik regjeringen har oppfordret til. Det er viktig med stabile rammevilkår rundt alle de tre pilarene i pensjonssystemet for å sikre forutsigbarhet og reell mulighet til å planlegge for alderdommen. Vi mener også at det må legges bedre til rette og gis bedre incentiver for å spare langsiktig til pensjonisttilværelsen.

Et bærekraftig pensjonssystem forutsetter som nevnt at den enkelte forstår incentivene i systemet og gjør velinformerte valg. Mange aktører gjør i dag mye hver for seg for å gi god informasjon, men det er viktig at borgerne også får et samlet bilde. Vi er derfor positive til regjeringens signaler om en helhetlig strategi for informasjon på pensjonsområdet. Finans Norge bidrar gjerne inn i dette arbeidet. Vi har gode erfaringer med å finne gode felles løsninger gjennom samarbeidsplattformen Digital Samhandling Offentlig Privat (DSOP) og anbefaler at det vurderes om arbeidet med en helhetlig strategi kan inngå i dette samarbeidet.

Oppsummering

Vi ber Stortinget signalisere overfor regjeringen at det er viktig at tjenestepensjonene tilpasses parallelt og samtidig med endringene i folketrygden. Vi ber også om at rammevilkårene for individuell pensjonssparing styrkes og gjøres mer stabile.